

Zpráva o evropské politice

■ Podporování důvěry ve vládu: zjištění z oblasti vývojové psychologie

Důvěra ve vládu je výsledkem procesu socializace, který je zasazen do specifických kulturních a politických kontextů. To platí jak pro důvěru v mezilidských vztazích, tak pro politickou důvěru. Již od útlého věku jsme vystavováni různým pohledům na vládnutí a důsledkům politických rozhodnutí. Ačkoliv se politika může v dětství a v rané adolescenci jevit jako méně podstatné téma, raná socializace ovlivňuje také naši politickou důvěru, i když se její vliv projeví až v pozdějším věku. Díky digitalizaci jsou dopady socializace mnohostranné. Na jednu stranu poskytuje příležitost pro rozvoj zdravé rovnováhy mezi důvěrou a nedůvěrou v politické systémy a jejich leadery. Na druhou stranu však představuje riziko v souvislosti s možnou podporou extrémní důvěry či nedůvěry ve vládu.

Na tomto pozadí chtějí evropští političtí aktéři porozumět okolnostem, které ovlivňují politickou důvěru a nedůvěru. Hledají způsoby, jak řešit nespokojenost a zlepšit demokratické systémy, aby byly lépe přijímány. V souvislosti s tímto úsilím je důležité klást si otázku, zda lze důvěru a nedůvěru připisovat věku, generaci či očekáváním, která jsou zakotvena v diskurzu specifickém pro určité časové období. Konkrétně je důležitou otázkou, zda lze očekávat, že se důvěra a nedůvěra s věkem mění.

Výzkumný projekt EnTrust, který se v evropském kontextu zaměřuje na zkoumání důvěry a nedůvěry ve vládu z různých perspektiv, věnoval jeden svůj pracovní balíček výzkumu procesů, které souvisí s důvěrou a nedůvěrou z pohledu vývojové psychologie. Tento

pracovní balíček se zaměřil na zkoumání definice důvěry a nedůvěry a na to, jak se liší například různými věkovými skupinami. Dále zkoumal faktory, které ovlivňují důvěru a nedůvěru. V neposlední řadě se zabýval dopady důvěry a nedůvěry. Zjištění z tohoto pracovního balíčku poskytují cenné poznatky pro tvůrce politik, kteří usilují o pochopení toho, jak vláda a státní správa ovlivňují důvěru a nedůvěru v politické instituce v různých fázích života.

Na základě propojení těchto poznatků s výsledky diskuze u kulatého stolu, které se zúčastnili zástupci občanské společnosti a Evropské komise a která se zabývala zjištěními z tohoto pracovního balíčku a významem důvěry a nedůvěry v příslušných sférách, poskytuje tato zpráva o evropské politice doporučení pro hledání rovnováhy mezi důvěrou a nedůvěrou v politické instituce, která posiluje naše demokracie jak na úrovni Evropské unie (EU), tak na úrovni členských států, a to s přihlédnutím k vývojově-psychologickým procesům.

#1: Podporovat transparentnost a zapojovat zúčastněné strany do rozhodovacích procesů a zakládat rozhodnutí na racionalitě a expertíze

Politická rozhodnutí musí být transparentní a logicky vysvětlená, tedy jasně zdůvodněná, aby je občané a další obyvatelé byli ochotní přijmout a podpořit. K dosažení tohoto cíle je potřeba, aby se na vymezení problému podílely různé zúčastněné strany, které zastupují všechny segmenty společnosti, ekonomiky,

životního prostředí a politiky. Všechny zúčastněné strany by měly dostat příležitost přispět svými podněty a zpětnou vazbou k potenciálním řešením ve snaze nalézt vyvážený přístup, který zohlední zájmy všech zúčastněných namísto upřednostňování zájmů jedné strany na úkor zájmů stran ostatních. Všechny zúčastněné strany by se navíc měly podílet na monitorování a v případě potřeby také na přeformulování implementovaného řešení, ať už má podobu politiky, nařízení či zákona.

Rozhodnutí musí být založena na racionalitě, expertíze a nestrannosti. Nejzkušenější a nejvíce dotčené zúčastněné strany by měly v rozhodovacím procesu hrát důležitou roli a využít v něm své expertízy. Tato expertíza může zahrnovat vědecké či teoretické poznatky i praktické zkušenosti. Důraz na expertízu dodává rozhodnutím na důvěryhodnosti a přesvědčivosti. Rozhodování, které postrádá transparentnost a do kterého nejsou zapojeny relevantní zúčastněné strany, vzbuzuje v lidech skepticismus, což může vést k tomu, že rozhodnutí nejsou lidmi podporována či přijímána. Nedostatečně odůvodněná rozhodnutí mohou být v krizových časech zpočátku efektivní. Z dlouhodobého hlediska však ti, kterých se rozhodnutí týkají, očekávají dobře podložená rozhodnutí. Je tudíž zásadní, aby vlády a tvůrci politik pečlivě zvažovali, jak svá rozhodnutí rozumně zdůvodnit.

Měly by existovat plán legislativních návrhů a legislativní stopa, z níž by bylo patrné, se kterými zúčastněnými stranami byla rozhodnutí konzultována a na základě kterých informací byla rozhodnutí učiněna. Zajistily by zodpovědnost za rozhodnutí a jejich transparentnost. Součástí by měla být povinná předběžná, průběžná a následná hodnocení dopadů zahrnující ekonomická, sociální, environmentální a základní práva na úrovni EU i na

úrovni členských států. Implementace a monitorování těchto směrnic by měly být posíleny napříč různými úrovněmi vládnutí. Informace a zjištění by měly být snadno dostupné a srozumitelné širokému okruhu lidí. Veškeré podklady a důkazy, na kterých jsou rozhodnutí založena, by přitom měly být efektivně komunikovány.

Přijetí rozhodování založeného na důkazech může zvýšit podporu veřejnosti, snížit riziko závislosti na minulém vývoji či zavedených postupech (tzv. *path dependence*) a celkově posílit odpovědnost. Také by měly být podporovány nástroje, jako je například [EU Youth Test](#), které vyhodnocují dopad legislativních návrhů na mladé lidi a usilují o začlenění perspektivy mladých lidí do všech politik.

#2: Umožnit a podporovat smysluplnou, transparentní a inkluzivní občanskou participaci

Lidé chtějí, aby s nimi bylo jednáno s respektem. Když se cítí respektováni, spíše respekt opětují, což podporuje rozvoj vzájemné důvěry. Ve vztahu mezi politickými institucemi a jednotlivci/občanskou společností jsou respekt a důvěra zásadní pro řádné fungování vlád. Zároveň by demokratické vlády také měly být otevřené uznání a řešení určité nedůvěry ze strany svých voličů ve specifických záležitostech. Naopak by se demokratické vlády měly zdržet potlačování či ignorování obav občanů, kteří chtějí být respektováni, brání vážně a vyslechnuti. Lidé by též měli mít možnost uplatnit své právo se zapojit do různých forem politické participace, aniž by čelili nerespektování či útokům, a to i pokud má jejich participace nekonvenční podobu, pohybuje-li se v mezích občanských práv a svobod.

Politická participace a občanský dialog hrají zásadní roli v rozvoji kritické důvěry ve vládu a v zapojování se do demokratických způsobů vyjádření nedůvěry. V demokratickém systému si občané a další obyvatelé přejí mít příležitost se zapojit do rozhodovacích procesů, a to nad rámec hlasování ve volbách. Měla by být dostupná širší škála možností pro občanské zapojení, která by zohlednila různé preference a která by dokázala oslovit ty, kteří jsou z obdobných iniciativ často vyloučeni.

Ačkoliv existují různé formy participace, jako například panelové diskuze evropských občanů nebo evropské občanské iniciativy, mohou se potýkat s problémy se samovýběrem, depolitizací či nedostatečným dopadem. Občanské zapojení by mělo být inkluzivní, tedy by mělo pokrývat celou veřejnou sféru a podporovat diverzitu politických názorů. Formy občanské participace, jako jsou panelové diskuze evropských občanů, by za účelem posílení politické odpovědnosti měly prezentovat argumenty i protiargumenty a vystavovat účastníky různým názorům evropských politických skupin, a to včetně navzájem si konkurujících doporučení od občanské společnosti.

Jednotlivci a občanská společnost by měli být do rozhodovacích procesů zapojeni hned od počátku, což by jim umožnilo utvářet podobu své participace a zajistit, aby měl jejich přínos smysluplný dopad a vliv na další postup. Na své náměty by měli povinně dostávat zpětnou vazbu, která by jasně popisovala, jakým způsobem byly návrhy během rozhodovacího procesu zohledněny. Také by měly být dostupné kanály, které by jednotlivcům a občanské společnosti umožnily sledovat další vývoj legislativních návrhů, a to zejména, pokud se do nich sami aktivně zapojili.

Zejména v případě některých skupin, jako jsou například mladí lidé, by participace neměla

být pouhým symbolickým gestem, ale smysluplným zavedeným postupem s reálnými dopady. V důsledku by navíc byla posílena důvěra v participativní proces. Celý proces by měl být transparentní a jasný a měl by všem zúčastněným prokazovat respekt a důvěru, která bude na oplátku opětována.

V participativních procesech je zásadní chovat určitou míru důvěry nejen v instituce, ale také v jednotlivé osoby, se kterými účastníci přicházejí do kontaktu, ať už jde o politiky, zástupce občanské společnosti či ostatní občany. V tomto kontextu hraje významnou roli interpersonální či sociální důvěra. Ve společnosti by měla panovat určitá obecná míra důvěry spjatá s respektem vůči různorodým názorům a vírou v potenciál pro zlepšení podob vládnutí skrze deliberativní, demokratické procesy, a to zejména na lokální úrovni a především tam, kde se vyskytuje nespokojenost s politickým systémem. Je důležité zmínit, že důvěru a respekt vkládané do osob, které se chovají konzistentně a spolehlivě, lze rozšířit také na politické instituce. Z toho vyplývá, že by se pozornost neměla soustředit pouze na posilování politické/institucionální důvěry, ale také na podporu interpersonální/sociální důvěry. Oba typy jsou pro demokratické společnosti nezbytné. Občanská shromáždění mohou být prostorem, ve kterém lze oba typy posilovat. Měla by však zahrnovat následná opatření a zpětnou vazbu pro účastníky.

Ne každý se o politiku zajímá či má dostatek informací, aby mohl politickým institucím důvěřovat, nebo nedůvěřovat. Část nezájmu pramení z vystřízlivění z přesvědčení, že konvenční formy občanské participace mohou ovlivnit podobu vládnutí. Cílené komunikační kampaně jsou nezbytné pro řešení takovýchto postojů a předcházení tomu, aby se dané postoje rozvinuly ve slepou důvěru, nebo nedůvěru.

Demokracie se opírají o participaci všech. Pochopení toho, proč se lidé zapojují do občanské participace, nebo naopak zdržují občanské participace, ať už konvenční či nekonvenční, je zcela zásadní. Lze přijmout konkrétní opatření, která umožní řešit obavy a problémy skrze komunikační kampaně podporující politickou angažovanost. Mělo by být zřejmé, že jsou hlas občanů i jejich volební hlasy významné a že jsou brány v úvahu. Pokud například hlasování ve volbách postrádá pro občany a další obyvatele smysl, je třeba prozkoumat alternativní způsoby organizace, přístupnosti a monitorování voleb, které umožní efektivnější zapojení občanů a dalších obyvatel.

#3: Zařadit občanské vzdělávání a bojovat s dezinformacemi

Důležitost občanské participace pro demokratické společnosti by měla být zařazena do školních osnov. Evropané by se již od útlého věku měli učit o svých občanských povinnostech a o tom, proč na individuální politické angažovanosti záleží. Měli by být vybaveni dovednostmi, které jim umožní kriticky reflektovat různé perspektivy a vyjadřovat své názory konstruktivně a s respektem. To zahrnuje také šíření povědomí o zdravé rovnováze mezi důvěrou a nedůvěrou, která je nezbytná pro kritické hodnocení politických rozhodnutí a pro vyvozování odpovědnosti politických aktérů. Také pomáhá předcházet slepé důvěře či nedůvěře ve vlády, přičemž oba typy představují hrozbu pro demokracii.

Porozumění politickým systémům a dovednost kriticky hodnotit procesy a rozhodnutí by měly být rozvíjeny zařazením aktivit, jako jsou vzdělávací či simulační hry nebo kritická analýza politického diskurzu, do školních osnov. Simulační hry mohou zlepšit porozumění

komplexním politickým strukturám a ukázat význam politiky pro každodenní život. Měli by být angažováni mimoškolní partneři, kteří se na podobné simulační aktivity specializují, protože učitelé mohou pro realizaci takových aktivit postrádat potřebné kompetence. Kritická analýza politického diskurzu by měla být vyučována s cílem kriticky se zabývat politickými výroky a programy a jejich srovnáním s evropskými hodnotami, a to s využitím nástrojů pro ověřování a vyhledávání informací. Uvedené školní aktivity také slouží ke snižování sociálních nerovností v politických kompetencích. Školy by navíc měly své žáky informovat o Národním parlamentu dětí a mládeže a o Evropském parlamentu mládeže, které se zaměřují na občanské vzdělávání a participaci.

Pokud jde o záležitosti EU, lidé by měli být o otázkách EU informováni na úrovni členských států. Měli by mít snadný přístup k informacím o tom, jak se mohou zapojit na úrovni EU. Školy by měly podporovat porozumění fungování EU a zdůrazňovat, že má hlas občanů na evropské úrovni skutečnou váhu. Začlenění evropského občanství do školních osnov a školení učitelů představují nezbytné kroky pro dosažení tohoto cíle.

Pro boj s dezinformacemi, jejichž cílem je záměrně narušovat demokracii a rozkládat důvěru v politické instituce pomocí nepodložených či zavádějících tvrzení, je kromě občanské participace klíčová efektivní komunikace. Měla by být přijata opatření zaměřená na prevenci a řešení této situace, jako například vyvíjení Kodexu zásad boje proti dezinformacím z roku 2022 a uzákonění legislativních návrhů týkajících se politické reklamy. Nastíněná opatření by měla zahrnovat různé mediální platformy a zohledňovat různé mediální preference. V případě zapojení občanů či zaměření se na občany, jako v případě školení

mediální gramotnosti, by měla být opatření přizpůsobena na míru různým cílovým skupinám.

Co se týče záležitostí EU, členské státy by měly organizovat specializované vzdělávací programy pro novináře, aby zlepšily jejich znalosti o EU a jejích rozhodovacích procesech. To by novinářům umožnilo přesně a jasně informovat o procesech v EU, což by zabránilo nerozuměním či šíření dezinformací, které mohou vést ke kategorické nedůvěře v EU.

Východiska výzkumu: podporující zjištění

Pracovní balíček č. 5 projektu EnTrust, který vedli výzkumníci z Masarykovy univerzity v České republice, si kladl za cíl analyzovat konceptualizace, koreláty a antecedenty důvěry a nedůvěry ve vládu. Výzkumníci na problematiku nahlíželi vývojovou perspektivou a usilovali o srovnání napříč zeměmi. Výzkum se proto zaměřil na čtyři vývojová období od rané adolescence po dospělost (věkové skupiny 11-12, 14-15, 18-19 a 30-50 let) v různých evropských zemích (České republice, Dánsku, Itálii, Německu, Polsku, Řecku a Srbsku). Tým zvolil smíšený výzkumný design – využil kvalitativní ohniskové skupiny a rozsáhlý dotazníkový experiment. Celkem se uskutečnilo 56 ohniskových skupin s 251 účastníky napříč všemi sedmi zeměmi zapojenými do projektu. Experiment, který vycházel z kvalitativních zjištění, zahrnoval 4082 účastníků ze čtyř vybraných zemí (České republiky, Itálie, Německa a Srbska). Tato komplexní metodologie umožnila důkladné prozkoumání vývoje důvěry a nedůvěry ve vztahu k autoritám.

Hlavní zjištění

Předvídatelnost, transparentnost, konzistentnost a expertíza jako určující faktory důvěry a nedůvěry

Účastníci výzkumu chápali důvěru a nedůvěru jako odlišné, avšak koexistující dimenze. Ideál představovala umírněná důvěra doplněná o kritické zhodnocení dostupných informací. Extrémní důvěra či nedůvěra byly považovány za nežádoucí a spojované s riziky, například se slepým následováním, nebo naopak s (a priori) odmítáním autorit. Účastníci výzkumu dále zdůrazňovali nezbytnost generalizované důvěry v druhé pro fungování společnosti.

Předvídatelnost, transparentnost a konzistentnost byly identifikovány jako faktory, které přispívají k důvěře. Naopak nepředvídatelné jednání, nejednoznačnost a nekonzistentnost posilovaly nedůvěru (viz doporučení #1). Například nepředvídatelné zavádění a rušení proticovidových opatření výrazně oslabovalo důvěru ve vládu. Kromě toho si účastníci výzkumu bedlivě všímali jakýchkoliv náznaků toho, že tvůrci politik sledují své vlastní, zejména finanční, zájmy.

Čím byli účastníci výzkumu starší, tím více jejich důvěru v autority ovlivňovala transparentnost autorit ohledně důvodů a argumentů, na kterých autority svá rozhodnutí založily. U mladších účastníků byl vliv transparentnosti slabší. Povědomí o společenských dopadech důvěry a nedůvěry, schopnost uvažovat o nedůvěře v širším kontextu a schopnost chápat a posuzovat informace se zlepšovaly s věkem. Čím byli účastníci výzkumu starší, tím více mohli při utváření důvěry v druhé či v autority vycházet z různorodých životních zkušeností.

Znalosti a kompetentnost byly označeny za klíčové zdroje důvěry v autority. Účastníci výzkumu požadovali podložené a jasné

vysvětlené rozhodnutí a politiky, což se odráží v doporučení #1. Argumenty by dle nich měly být různorodé, nikoliv však zahlcující, neboť zahlcení informacemi přispívá k nejistotě a nedůvěře.

Reciprocita a respekt projevované prostřednictvím podoby vládnutí a participativních procesů jako klíčové podmínky důvěry

Reciprocita hraje v důvěře nepostradatelnou roli, přičemž existuje silné očekávání, že je důvěra vzájemná. Účastníci výzkumu věří, že k důvěře přispívají reciproční vztahy (například vzájemné svěřování se či vzájemná pomoc a podpora) společně se sdílenými hodnotami a světonázory. Ačkoliv bylo očekávání reciprocity ve formálních vztazích s autoritami v porovnání s interpersonálními vztahy slabší, vnímaná nedůvěra ze strany autorit v některých případech vyvolávala nedůvěru vůči autoritám ze strany jednotlivců, jak je patrné z doporučení #2. Pro nejmladší věkové skupiny (11-15 let) byla obzvlášť důležitá důvěrnost, a to konkrétně schopnost zachovat tajemství. Dospělí účastníci výzkumu zdůrazňovali sdílené hodnoty a světonázory.

Klíčovým aspektem, který dokázal vysvětlit pozitivní vliv prostoru pro vyjádření (hlasu občanů či expertů), transparentnosti a předvídatelného rámce na důvěru, byl pocit respektu (viz doporučení #2). Když autority svá rozhodnutí konzultovaly, byly transparentní či dokázaly vytvořit předvídatelný rámec, účastníci výzkumu se cítili více respektovaní, což následně snížilo jejich nedůvěru a podpořilo důvěru v autority či ochotu akceptovat rozhodnutí autorit. Popsaný pozitivní efekt vnímaného respektu byl konzistentní napříč různými zeměmi i kontexty.

Pozitivní dopady prostoru pro vyjádření (hlasu občanů a expertů), transparentnosti a

předvídatelného rámce byly pozorovány univerzálně napříč všemi zeměmi a kontexty. Ve všech případech posilovaly důvěru a přijetí rozhodnutí a snižovaly nedůvěru. Účastníci výzkumu vysoce oceňovali aktivní zapojení se do hodnocení rozličných informací a činění informovaných rozhodnutí o politických záležitostech. Pro účastníky výzkumu bylo velmi důležité zaujmout v tomto procesu aktivní roli (viz doporučení #2).

„Vakuum důvěry“

V některých zemích výzkumné týmy identifikovaly „vakuum důvěry“, kdy nebyla patrná ani důvěra, ani nedůvěra. K tomuto jevu dochází v případě, že lidé nemají o dané téma či rozhodnutí zájem nebo mají omezený přístup ke zdrojům informací. Vedle toho zahlcení informacemi naopak přispívá k nejistotě a nedůvěře. Řešení „vakua důvěry“ se věnuje doporučení #2.

Důvěra a nedůvěra založené na zkušenosti

Důvěru a nedůvěru u jednotlivců formovaly především zkušenosti, které získali ve svém specifickém prostředí a ve svých socializačních kontextech (viz doporučení #2 and #3). Účastníci výzkumu si utvářeli a upravovali své míry důvěry a nedůvěry jak na základě pozitivních zkušeností (například s upřímností, spolehlivostí či důvěrností), tak na základě negativních zkušeností (například se zradami či zklamáními) s konkrétními lidmi či autoritami. Významné zkušenosti měly potenciál ovlivnit nejen důvěru v konkrétní osoby či autority, ale také celkovou tendenci jednotlivých účastníků výzkumu obecně důvěřovat, či nedůvěřovat druhým. Celkovou míru důvěry či nedůvěry v autority u účastníků výzkumu významně ovlivnily různé zážitky během pandemie. U

mladších věkových skupin (11-15) hráli v jejich utváření důvěry či nedůvěry v autority významnou roli rodiče či jiní rodinní příslušníci.

Porozumění procesu rozhodování a kritické myšlení jsou klíčem k ochraně před dezinformacemi

Porozumění určitým otázkám či procesům u účastníků výzkumu zvyšovalo důvěru. K nedůvěře či dokonce ke skepsi naopak přispívalo, když účastníci výzkumu nevěděli, jak byla rozhodnutí učiněna a kdo je učinil. S tímto stavem bylo navíc spojeno riziko náchylnosti vůči dezinformacím a konspiracím, například při vyhledávání informací na internetu. To se týkalo především mladších účastníků výzkumu, jejichž dovednost kritického uvažování ještě nebyla plně rozvinutá (viz doporučení #3).

Parametry výzkumu a informace o projektu

Projekt EnTrust je financován EU v rámci programu Horizont 2020 – Výzkum a inovace (grant č. 870572). Doporučení a zjištění obsažená v této zprávě o evropské politice jsou založená na Integrované výzkumné zprávě o psychologických poznatcích o důvěře/nedůvěře (*Integrated Report on the Psychological Insights into Trust/Distrust*) a na expertních rozhovorech u kulatého stolu mezi výzkumným týmem a následujícími experty: Gabriella Civico (Civil Society Europe/Evropské dobrovolnické centrum), Camille Dobler (Missions Publiques), Damian Boeselager (europoslanc, Zelení/Evropská svobodná aliance), Kristóf Papp (Evropské fórum mládeže) a Srd Kišević (DG JUST - Generální ředitelství Evropské komise pro spravedlnost a spotřebitele).

Konsorcium EnTrust sestává z osmi partnerských týmů provádějících výzkum a osvětovou činnost v sedmi státech (České republice, Dánsku, Itálii, Německu, Polsku, Řecku a Srbsku) a na úrovni EU. Pracovní plán zahrnuje sedm pracovních balíčků věnovaných systematické analýze a reflexi různých aspektů tématu:

1. Teoretické a normativní základy důvěry a nedůvěry
2. Důvěra a nedůvěra v každodenní veřejné politice
3. Role demokratických sociálních hnutí v utváření důvěry a nedůvěry
4. Role médií v budování důvěry a nedůvěry: informace nebo polarizace?
5. Důvěra a nedůvěra pohledem vývojové psychologie
6. Důvěra a nedůvěra občanů ve veřejnou správu: formy, determinanty, efekty a řešení
7. Kultivace důvěry a nedůvěry: příklady a doporučení

Další pracovní balíčky se věnují šíření, využití a komunikaci výzkumných zjištění, managementu a etickým problémům.

Další informace o projektu EnTrust jsou dostupné na www.entrust-project.eu.

Konsorcium:

[Civil Society Europe](#) (Brusel, Belgie)
[Masaryk University](#) (Brno, Česká republika)
[Panteion University of Social and Political Sciences](#) (Atény, Řecko)
[University of Belgrade, Institute of Philosophy and Social Theory](#) (Srbsko)
[University of Copenhagen](#) (Dánsko)
[University of Siegen](#) (Německo)
[University of Siena](#) (Itálie)
[University of Warsaw](#) (Polsko)

Odkazy na sociální síť

Kontakt

Prof Dr Christian Lahusen
Project coordinator
University of Siegen
Department of Social Sciences
Adolf-Reichwein-Str. 2
57068 Siegen – Germany

e-mail: entrust@uni-siegen.de

Carlotta Besozzi
Project partner
Civil Society Europe
Rue du Congrès 13,
1000 Brussels – Belgium

e-mail: contact@civilsocietyeurope.eu

Informace o projektu

Typ projektu: Collaborative Project
Výzva: H2020 SC6 GOVERNANCE-01-2019: Trust in Governance
Začátek: February 2020
Trvání: 48 měsíců
Kordinátor: Prof. Dr. Christian Lahusen, University of Siegen
Číslo grantu: 870572
Rozpočet projektu financovaný EU: € 2,978,151.25

Tento projekt je financován z projektu Evropské unie Horizont 2020 – výzkum a inovace grant č. 870572. Odpovědnost za obsah této publikace nesou pouze její autoři, obsah nutně nemusí odrážet názory Evropské unie.

www.entrust-project.eu